

EL PROGRAMA

Publicació del Comitè Comarcal Federalista del Baix Empordà. - Surt els diumenges

Tercera Epoca

Sant Feliu de Guíxols, 10 de Desembre 1933

Núm. 132

La renovació dels municipis catalans

El diumenge pròxim, dia 17, hi haurà noves eleccions per a constituir els Ajuntaments de Catalunya d'acord amb les normes aprovades pel Parlament català.

Aquestes eleccions municipals presenten un objectiu marcadament polític. Ja no es tracta de considerar els municipis com a organismes administratius, segons el criteri antic. La simplicitat que abans posseïa la mecànica consistorial ja no és una realitat. Actualment, les direccions locals juguen un rol més social que polític o administratiu. Els problemes d'ordre humà s'interposen en el curs de les actuacions municipals i exigeixen una atenció i una cooperació solidària, si no es vol viure públicament al marge de les realitats.

El municipi espanyol d'avant república era senzillament una entitat dedicada a les coses i serveis de policia urbana. El municipi actual ha pres una modalitat més complicada. El seu exercici ha d'acomplir un volum ampliat d'atencions que es deriven dels problemes que es debaten en el perímetre local, problemes vius, tangibles, que és precis atacar directament i a fons, perquè, de no resoldre'ls o de no preocupar-se'n, la seva naturalesa faria violentar l'equilibri i la força de la pròpia vida municipal.

Les modernes concepcions de la política evolucionista obliguen a caracteritzar els Ajuntaments com a centres actius de cooperació local i social. L'ensenyament, la sanitat, la llar, la mutualitat, l'atur forçós, l'assistència social, van assolint un vigor i unes exigències cada dia més imperioses, que no cal diferir ni marginar.

Es amb aquesta concepció vital de l'actual municipi que la democràcia catalana es decideix a lluitar per a entrar en la renovació dels Ajuntaments.

El seu programa de realitzacions no és cosa dubtosa. Les orientacions que poc a poc va desenvolupant en el camí de la seva acció, són prou conegudes. Es va a la creació d'òrgans d'eficiència eficaç per a intensificar la vida municipal.

En el seu doble aspecte polític-social, les nostres orientacions són quantia ferma de que els ciutadans trobaran en elles el recolze elemental per a llur protecció moral. La democràcia catalana aspira a aconseguir una plena autonomia local per a fer dels organismes consistorials uns vertaders nuclis de govern autòcton, capaços d'obrar i executar dins una comprensió i una responsabilitat exemplars.

Volem que el Municipi esdevingui en potència un petit Estat, en l'atracció del qual hi convergeixin el compliment de les necessitats urbanes i socials.

Sota aquest guiatge i protegits per un tal esperit, demanarem novament a la consciència popular la seva identificació i la seva confiança.

Indústria Suro-Tapera

Les subhastes de suro a l'Algèria. — Traduïm del col·lega professional francès *Le Chêne Liège* les dades següents, relacionades amb les adjudicacions sureres algerines.

A la regió de Constantina han estat venuts 381 lots que representen un total de 100 mil qqs. mètrics dels 433 lots amb un pes de 110 mil qqs. posats en venda, d'entre els quals 36 mil qqs. corresponien a col·lites velles.

Els preus han oscilat entre 100 a 190 francs el quintar pels suros de fabricació; de 40 a 75 francs pels suros de rebutx i de 15 a 30 francs pels suros verges.

L'any anterior, el volum de les adjudicacions fou de 80 mil qqs. i sols es pogueren vendre 47 mil.

Aquests fets fan preveure a l'Algèria una certa represa en els negocis.

Els preus acusen també una millora, que es fa elevar a un 15 per cent.

Sobre aquest aspecte, és interessant remarcar el text d'una carta que ha fet pública el director de la Societat dels suros de la *Petite Rabylie* i les *Hamendes*, Mr. Risler. Diu així:

«Em permeto posar-vos en coneixement que els preus mitgers de venda de tots els suros de fabricació i en rasa que l'Estat ha posat en adjudicació, tant a Constantina com a Alger, calculant solament sobre els preus assolits per la collita del 1933, porten una alça de 20 per cent sobre els preus de l'any 1932.

L'alça real ha de calcular-se sobre els preus dels suros del 1933, per quan els procedents de les col·lites anteriors s'han desvaloritzat a causa de la depreciació soferta pels efectes atmosfèrics».

Les exportacions de suro a l'Algèria. — Durant el segon trimestre del 1933, les exportacions africanes han augmentat de manera considerable.

En el primer trimestre s'exportaren 56.000 qqs. mètrics i en el segon 75.500. A remarcar el volum de suro en

planxa, que arriba a 30.350 qqs. mètrics i el de taps, que és d'uns 5.000 qqs. Els desperdícis sumen 28.000 qqs. i el suro verge uns 8 mil.

Els principals països exportadors són: França, el 53 per cent, amb 40 mil qqs. Els Estats Units amb 13 mil i la Bèlgica amb 13 mil.

La «Patronal» Suro-tapera de Sant Feliu. — Va reunir-se el ple de la Patronal local a la Cambra de Comerç el divendres de la setmana passada.

Va acordar procedir a l'augment dels jornals vigents en 3 rals diaris indistintament a tots els operaris de les fàbriques locals, equiparant-se així a la solució que es va donar recentment al conflicte suro-tapera de Palafrugell.

Les negociacions franco-espanyoles. — El dia 31 d'Octubre, tal com hem informat abans, va convenir-se a París prorrogar per tres mesos més el règim d'intercanvi entre Espanya i França.

De consegüent, segueix inalterable fins el període esmentat, el curs del conveni comercial entre els dos països.

Les negociacions per a formalitzar un estatut definitiu començaran a la primera quinzena d'aquest mes.

1.ª Campanya Nacional del «Segell Pro Infància»

Higiene Social

Una de les coses a que el «Segell Pro Infància» ha tingut cura, és la lluita per la prevenció contra la tuberculosi, que avui fa uns estralls terribles, especialment a Girona i en menys importància a Barcelona i demés comarques catalanes. Però, si tothom seguís les regles que tant recomanen els higienistes i es tingués cura a que aquestes regles fossin divulgades i conegudes arreu, guanyant les consciències de tots perquè es practiquessin, és indubtable que en un temps no llunyà, arribariem a reduir la mortalitat infantil, i per tuberculosi al mínim que ja han arribat aquells països que des de fa temps han emprés seriosament aquesta creuada.

I la primera feina a fer, la més urgent, la més pràctica, i la més fàcil, és explicar al poble com pot i com deu foragitar aquesta enfermetat fins a reduir a res els seus efectes. Com? Començant per una campanya intensiva a favor de l'aplicació de la vacuna «Calmette», explicant a les futures mares que els seus fills estalviaran el 50% de les enfermetats si, dintre els deu primers dies de nats, els hi apliquen aquesta vacuna; que la tuberculosi serà una enfermetat que difícilment podran contraure-la si estan

vacunats amb «Calmette». I per aquesta propaganda el «Segell Pro Infància», està organitzant arreu de Catalunya una acció intensa per mitjà de cartells adients i d'una xarxa de metges tocòlecs que voluntàriament i entusiàstament han acceptat la missió d'ésser-ne els portantveus a les respectives localitats.

Hem d'explicar a les mares que els seus fills han de banyarse sovint, que les finestres del dormitori restin obertes dia i nit, que no escupin a terra, que es rentin la boca abans d'anar a dormir, que practiquin els esports al aire lliure i totes aquelles altres precaucions de profilaxia i d'higiene.

Aquesta és una obra de preparació, de divulgació, que el «Segell Pro Infància», s'ha imposat menar a terme i en part ja ha començat i si com és de suposar, aquestes recomanacions arriben a formar consciència en el nostre poble, haurem avençat enormement en les lluites contra la mortalitat infantil i contra la tuberculosi, fent de Catalunya un dels països més sans i més forts.

Indubtablement que aquesta creuada d'higiene social costa temps i diners. El temps ja l'esmercen voluntàriament tots els col·laboradors del «Segell Pro Infància», des de la Conselleria de Sanitat i Assistència Social, passant pel Comitè Directiu Central i acabant a la multitud de Comitès Locals constituïts arreu de Catalunya i fins fora de Catalunya allà on hi ha una agrupació de catalans, tots hi dediquen el màxim de temps possible, perquè aquesta obra obtingui un succés afalagador i una eficàcia immediata. Però, els diners si que els hem de demanar a tothom i qui més en pugui donar millor, comprant el màxim de «Segells Pro Infància», el qual ens permetrà anar endavant en l'obra començada.

Dr. A. MARI GUINART
SECRETARI DEL COMITÈ DIRECTIU CENTRAL
DEL «SEGELL PRO INFÀNCIA».

«COVADONGA»

S. A. d'assegurances contra el foc

Ofereix la seva pòliza combinada d'assegurança contra el

FOC, ROBATORI, DESTRUCCIO I SAQUEIG

causat exclusivament per MOTI O TUMULT POPULAR

Subdirecció a Girona:
VICENÇ CASANOVAS SOLER
Força, 1 — Telef. 264 — Apartat 1

Representant:
Sant Feliu de Guíxols
ROMUL SUREDA
Salmeron, 24

Destil·leries BONET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Unic fabricant de les especialitats:

Gran licor ESTOMACAL BONET i Anís refinat EL TROMPO

Premiat amb Diploma d' Honor i Medalla d' Or en l' Exposició de Paris en 1897. Membre de la Societat de Industrials i Inventors de Paris. Gran Diploma de Honor i Medalla d' Or en l' Exposició de Barcelona de 1912.

Es ven

Botiga
de comestibles
i pesca salada

Acreditada i centrica

RAÓ: A la nostra Administració.

EDICTO

En mèrits de autos de juicío verbal civil que penden ante este Juzgado a instancia de Doña Ángela Cortey Saló y otras, obreras que fueron de la casa de Don José Ferrer Mallorquí, se saca a segunda subasta pública, por término de cuatro días, el siguiente lote de bienes:

Diez y seis canats, valorados en ciento veintiocho pesetas.

Treinta cuébanos, en sesenta ptas.

Tres depósitos de cemento para lavar taponés, en veinticinco pesetas cada uno.

Una báscula con sus pesos, en cincuenta pesetas, y un reloj en cuarenta pesetas.

Importa lo manifestado trescientas cincuenta y tres pesetas, por cual cantidad se pone en venta.

Por tratarse de segunda subasta debe rebajarse el veinticinco por ciento de su valor y debe advertirse a los licitadores que no se admitirá postura alguna que no cubra las dos terceras partes del valor manifestado descontado el tanto por ciento de que se ha hecho mérito.

Y en mèrits del propio juicio se saca también a primera subasta pública, un lote compuesto de varias partidas y clases de taponés, valorado en doscientas ochenta y seis pesetas advirtiéndose que para este último lote no se admitirá postura que no cubra las dos terceras partes de su valor.

Para tomar parte en ambas subastas deberán los licitadores consignar previamente en la mesa del Juzgado o en la Caja sucursal de depósitos, el diez por ciento efectivo del valor o valores relatados, sin cuyo requisito no serán admitidos.

Y por último se señala para ambas subastas el día trece del actual a sus doce horas y en la Sala audiencia de este Juzgado.

San Feliu de Guixols 7 Diciembre 1933
Por mandato del Sr. Juez.

Pedro Feliu, Secretario suplente.

NOTA: El que desea ver tales mercaderías que pase por el Juzgado de 10 a 12.

CONFECCIONS PER A SENYORA - Preus módics
HOSPITAL 26, 3.er

SERVEI D'AUTOS DE LLOGUER

Robert Marañà

Sta. Llúcia, 25 - St. Feliu de Guixols - Tel. 119

ES VENEN 2 COTXES

■ Un ESTUDEBAKER SEDAN
4 portes, en molt bon estat, 6 rodes noves, faros Marxal per

2.500 Ptes.

Un BUICK SEDAN, ha fet 37 mil ktrs, 4 portes, 6 rodes noves, 5-7 places, completament nou per

5.000 Ptes.

Raó: EMILI GROS - Garatge - Carretera de Girona, 4 - PALAMÓS

INFORMACIÓ COMARCAL

La Bisbal

Eleccions municipals. — Dimarts d'aquesta setmana fou cridat a reunió el cens de l'Ateneu Pi i Margall (E. R. de C.) per a tractar de les properes eleccions municipals. L'assemblea fou en extrem moguda, si bé no s'arribà a res pràctic a causa de desistir la ponència nomenada de continuar els treballs davant la poca sort tinguda. Continuada la reunió el dimecres, es nomenà una nova ponència amb atribucions excepcionals a fi de lograr la formació de la candidatura de l'Ateneu Pi i Margall, per a presentar-la a la lluita del prop-vinent dia 17.

Tenim la plena seguretat que a l'hora que veuran la llum aquestes ratlles s'haurà imposat el bon sentit i la ferma disciplina, qualitats indispensables a tota organització política seriosa, i que per tant serà ja del domini públic la candidatura que hauran de votar les esquerres bisbalenques.

Esdeveniment en porta. — La secció dramàtica de l'Ateneu Pi i Margall, dintre breu començarà l'assaig de la bonica producció teatral «El germà gran» per a representar-la abans de fi d'any.

Avui amb singular complaença donem la grata nova d'haver entrat a formar part d'aquesta secció l'avantatjada *amateur* senyoreta Francesca Janoher.

Obituari. — Dimarts, a l'avançada edat de 93 anys va traspasar la bondadosa mare del nostre estimat amic i correligionari en Josep Roig Teixidor. L'enterrament fou civil i es vegé molt concorregut.

A aquest i demás família renovem el testimoni de nostre sentit condol.

Palamós

De la inundació. — Sortosament i cal que ho remarquem entre aquestes notes, no mancà el llum ni un sol moment, en aquella nit tenebrosa, ço que va facilitar en gran manera els treballs de salvament. Felicitem a la Companyia suministradora i ens felicitem nosaltres de que Energia Elèctrica de Catalunya tingui a Palamós una tan eficient xarxa de proveïment.

També ens fem un deure d'exposar com mereixen els esforços del personal tot de la dita companyia singularment el seu empleat en Ferran Molinas, el qual romanguent durant tota la nit a la Central i maniobrant amb més d'un metre d'aigua i amb perill

de la seva vida i la dels seus familiars, puix que cal tenir en compte que a la dita central no hi ha pis, fou el veritable heroi de la nit al no deixar que un element i un company tan necessari com el llum manqués a les ja prou disortades i espavorides llars inundades.

Ens ajuntem cordialment a l'homenatge que li tributà el nostre diputat Josep Fàbrega al fer especial menció de la seva mai prou lloada gesta, al Parlament de Catalunya.

El dissabte passat, l'endemà mateix de la visita del senyor Macià, la comissió pro damnificats nomenada pel nostre Ajuntament rebia 16.000 pessetes que foren repartides entre les dues centes famílies perjudicades. Aquest socor els hi ha sigut un alivi a la seva precària situació i és d'esperar que les llistes de subscripció iniciades pel propi senyor President de la Generalitat, seran molt nodrides i podrà tornar-se a socórrer a aquestes famílies i a tots els perjudicats en general. En la nostra vila també s'han obert llistes a tots els cafès i societats. Sabem que per varis elements s'estan organitzant actes de beneficència que engrossaran la subscripció.

D'un moment a altre s'espera l'ajut del Govern de la Generalitat i del de la República esperant que serà d'importància i es podran fer totes aquelles obres de gran envergadura que la seguretat de la vila requereix.

— Una de les «persones» que al·ludíem la setmana passada i que sempre es posa a la boca, malparlant-ne, a les autoritats locals i de la Generalitat, el dilluns fou «retratada» davant d'una aplegada de personalitats en els propis salons de la casa consistorial. La dita reunió no es pogué celebrar davant l'astorament dels reunits al veure i oír com per una autoritat es demanava que es retirés d'aquells salons un dels presents. Això a pesar d'ésser molt violent era necessari per a desemmascarar a aquells subjectes que tot ho troben mal fet i empleen en els raonaments frases de tan mal gust com injustes i que ofenen solament d'oír-les les orelles de les persones amb dignitat. Per la nostra part trobem aquest fet molt saludable, ja que així potser hi haurà qui es dongui compte que per a parlar entre perso-

Banc Urquijo Català

Domicili Social: BARCELONA / Pelai, 42

Delegació
de
Sant Feliu de Guixols

COMPRA - VENDA DE VALORS
CUSTODIA DE VALORS
NEGOCIACIÓ DE CUPONS
COMPTES CORRENTS AMB PESSETES
I MONEDA EXTRANJERA
I TOTA CLASSE DE OPERACIONS
BANCARIES

TRANSPORTS I AUTOS DE LLOGUER

DOMENEC OLIVER

Servei de càrrega i encàrrecs entre Palafrugell, Palamós i Barcelona

Servei entre Palamós i Caldes de Malavella i de Palamós a Sant Feliu de Guixols i viceversa

PALAMOS

BARCELONA

Passeig Doctor Robert, 2 i 4.- Tel. 46 * Princesa, 11, Tel. 19844.-Urgell, 25, Tel. 35914

Demaneu sempre

les excel·lents gasoses

BATET

◆ Les gaseoses BATET són fabricades únicament amb sucre

nes calen tenir «modos» i sapiguer també que la nostra vila refusa a tots els éssers mal educats i que per a llogar-ho usa remeis els més radicals possible.

Petició obrera.— Dimarts tingué lloc una reunió convocada pel sindicat suro-taper «La Razón» adherit a la C. N. T., en la qual es formularen demandes consistents en augmentar els patrons de les fàbriques en 0'75 ptes. el jornal, tal com s'ha realitzat en les fàbriques taperes de Palafrugell últimament.

D'eleccions.— El Partit Republicà Federal està activant la llista dels candidats per a les eleccions del dia 17.

No podem avançar els noms, però sí podem dir que seran ben acollits pel poble i esperem sortiran triomfants de les urnes per gran majoria de vots.

Ens diuen que el partit radical no presentarà candidatura i que Acció Catalana recomanarà als seus afiliats la candidatura del partit republicà federal.

D'ésser això cert la lluita seria entre el nostre partit i Lliga Catalana o Gremi? No trigarà no obstant molts de dies a desfer-se aquesta incògnita.

LLUIS COROMINAS

METGE - CIRURGIÀ

Es complau a assabentar a la clientela del seu volgut pare (Q. A. C. S.) i al públic en general que des d'avui s'ha posat al front del seu consultori, i agrairà a aquells que vulguin per tot el mes de desembre passar per la seva casa a ratificar el contracte d'igualta.

Hores de consulta:
De 12 a 1 i de 6 a 8
Festius de 12 a 1

Fermí Galán, 25

Aldabonazos

* *Catalanidad, patria chica, costumbres, «ser ben català» y aún más; pero en Barcelona, donde los de la «Lliga» se atribuyen «l'esclatant victòria», allà «en la seva Capital comtal», ha tenido que cerrar sus puertas el único teatro «català», el «Romea».*

¡ Y tanta «coba», y tanta catalanidad!... ¡cuanta embrolleria!

* *Formadas en cuadrilla gallardas monjas a votar. ¡Cuanto valor! ¡que empuje! ¡fuera la misticidad!*

* *Un guardia de seguridad de*

Banc de Palafrugell

Palafrugell - Sant Feliu de Guixols - La Bisbal - Torroella de Montgrí - Llagostera

Sucursal de Sant Feliu de Guixols

TO T A M E N A D' O P E R A C I O N S B A N C A R I E S

tipo severo, que habita en la calle del Olmo, cuyo nombre es Yñiguez, votó por la «Lliga».

Un verdadero catalán cordobés a estilo de Royo Villanova.

Según me escribe un pariente mio, y vecino de piso del «guindilla», éste fué a votar, por C.... (me reservo la grosera frase) y para dar el puntapié a los de la «esquerra».

En aras de la verdad, a este flavio no le dieron colchón alguno.

Se ve que se interpuso la discreción y delicadeza, por lo que me congratulo en consignarlo. Justicia aparte.

* *Fuerte oleaje, la nave da bandajos, capea el buque la recia marejada en espera del ciclón; boga con rumbo a la costa, es de fuerte madera el barco: la República no se hundirá.*

* *Cuando un pueblo tiene vitalidad, debe afrontar todas las luchas por rudas que éstas se presentan.*

Deprimente sería que por un accidente faltase el ardor.

En las luchas por el ideal, no existe el cansancio ni la fatiga; la libertad no admite lamentos; a raudales hay sangre derramada; penada costa se tiene que correr, para arrollar los obstáculos que interceptan el camino que conduce al bienestar humano.

ROMULO SUREDA.

San Feliu de Guixols, 7 - 12 - 33.

St. Feliu de Guixols

Preparant l'elecció del 17.— El C. R. F. C. de la nostra ciutat ha tingut dues reunions plenàries per a tractar de les eleccions municipals que s'escauen el dia 17.

No cal comentar que l'acord fou d'anar a una candidatura de majories, que es compon de 16 noms entre regidors efectius i suplents.

Divendres va puntualitzar-se el que fa referència a la composició de la candidatura i com que no abasta el resultat el moment de la compaginació del periòdic, no podem detallar avui els noms que integraran la llista que llançarà a la consideració del poble guixolenc el Centre Republicà Federal Català.

La setmana pròxima la publicarem.

Cinema.— El Catalunya ha encertat l'obra aquesta setmana. Susa-

na se divierte fou de l'agrado del públic, demostrant-ho amb plens riallers per a la guixeta.

No és que tingui l'obra res d'interès artístic. Però, la suggestió es produeix per la seva frivolitat i la seva plàstica, cosa que pels aficionats a passar un ratet distrets els hi va a la perfecció.

El retardador, per l'interessant Bracford, fou la projecció del *Novedats*. El treball d'aquest artista és sempre atractiu. Les escenes són també mogudes en un cercle d'emotivitat, lo qual ajuda a que es vegi amb atenció aquesta obra.

En el *Llevantí* hi actuà una companyia de varietats, que entretingué agradablement el públic.

Començà l'espectacle amb la cinta *Gala Travesti*, reprisa afortunada, que va agradar.

Després sortí la sèrie d'artistes que formaven el conjunt; ball, cant, caricato, prestidigitació, etc. Una revista més de les moltes que s'han presentat al públic guixolenc.

Inauguració de la Guarderia d'Infants.— Invitats per la Comissió Gestora Municipal, assistirem a l'entrega de l'edifici de nova planta, quals baixos són destinats a guarderia d'infants.

Aquests consten d'una espaiosa sala de gran ventilació, dos portes i quatre finestres a l'exterior, dotada amb el material pertinenent i endemés una estufa instal·lada en condicions de gran seguretat per evitar que els infants puguin tocar-la i cremar-se. Hi ha també guardarropa, calaixets individuals per a col·locar-hi el berenar i cuina a gas, per a escalfar els berenars quan sigui necessari.

Per a esbarjo dels infants hi ha el pati, folgat i clar, lliure d'altres parets al seu voltant, ço que permet que el sol el bati, inclús en els dies d'hivern.

La nostra impressió és de que aquesta nova instal·lació està a l'altura que requereixen les concepcions actuals en higiene i salubritat quan d'infants es tracta i si a això hi afegim el seu favorable emplaçament, lluny de fàbriques i ximeneies que enrareixen i fan l'atmosfera irrespirable, no podem deixar de reconèixer l'encert del nostre Ajuntament en aquest canvi, fent-se acreedor del plau-me de tota la població.

Sessió de l'Ajuntament del dia 1.er corrent.— Valls i Bonal.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

S'acorda concedir permís als cabrers Didac Martínez i Antoni González, per a practicar les obres d'hi-

gienització de corrals figurades en els plans que respectivament han presentat, amb exempció dels arbitris corresponents. A més a més, s'acorda que havent finit el plaç senyalat per a practicar les obres de sanejament de corrals i pel fet d'haver-se donat dos nous casos de febres de malta, es fa cin complir amb tot rigor les mesures acordades.

Són aprovats comptes i notes de jornals per 7.326'70 ptes

Passen a informe instàncies de Germà Viader demanant que es tituli oficial un programa de festes del proper estiu que projecta editar; de Jaume Roura, demanant permís per a instal·lar un motor; de Josep Vivas, demanant l'exempció d'arbitris per unes obres sanitàries que han estat ordenades a la Sra. Josefina Palau, i de Josep Albertí Turró, per efectuar obres.

S'aixeca la sessió a un quart de 10.

Conferència Vilallonga al C. R. F. C.— El culte i entusiasta enginyer, el nostre amic Domènec Vilallonga va donar dimarts una interessant conferència al C. R. F. C. dedicada als consocs de l'entitat. El tema fou: *L'Agricultura i la Monarquia*.

La fàcil i comprensiva paraula del conferenciant, en tractar d'un aspecte tan viu, entrà de ple en l'ànima dels oients.

No podem, per manca d'espai i de temps, publicar *in-extenso* una relació de la conferència. Potser ho farem en altres edicions.

Val a dir, però, que els comentaris i els antecedents que en la seva exposició desgranà el docte conferenciant, produïren en l'auditori una impressió molt favorable, desitjant tots que es repeteixin actes de la naturalesa que ressenyem.

Als aplaudiments que es prodigaren al bon amic Vilallonga, hi sumem la nostra felicitació, ben sincera i cordial.

Operació quirúrgica.— Ha estat objecte d'una delicada operació quirúrgica hàbilment feta pel Dr. Girona de Barcelona, el nostre volgut amic Pere Sala.

Desitjem que el curs de la seva laboriosa malaltia prengui, després d'aquesta intervenció, un tom ben favorable.

REGISTRE CIVIL.— Moviment demogràfic registrat durant els dies 30 de Novembre proppassat al 7 del mes que som:

Defuncions. Antoni Aymerich Lladó, de 75 anys; Carme Gumbau Feliu, de 79; Carme Bonavia Roig, de 51.

Matrimonis.— Felip Torres Planas amb Josepa Aymerich Juncà; Josep Cumbre Teclé amb Àngela Rosa Mont Carles.

Del Municipi.— Durant el passat mes de Novembre en l'Excorxador municipal han estat sacrificats: xais i cabrits, 539; vedelles, 34 i porcs, 96, amb un pes total de 18.609 quilos.

La recaptació obtinguda per arbitris municipals durant l'expressat període, s'eleva a ptes. 26.135'97.

Pesos i mesures.— La comprovació i contrastació de pesos, mesures i aparells de pesar, s'efectuarà en aquest terme municipal durant els dies 11, 12 i 13 del mes que som, en el lloc de costum i hores de les 9 a les 12 i de les 14 a les 17.

Azaña

Davant el moment polític actual Azaña ha parlat.

La seva veu és sempre interessant i ho és més en el període públic que hem comensat després de les eleccions generals.

Parlant de la República ha dit:

«La República tenia una raó d'existir quan era liberal i democràtica i quan tractava de donar al país un aire de civilització... Hem estat humans i sensibles...»

—Una bona part de l'opinió republicana es queixa precisament d'aquesta humanitat. Hom creu que d'haver afusellat a Sanjurjo...

—Ja. La continuació de la història d'Espanya, de la part vergonyosa que la història d'Espanya té en els passats segles. Persona que pertorba o destorba, afusellada... I què? Prou afusellaments. Ja n'hi ha hagut massa en el segle XIX i encara en aquest. Molt més respecte a la personalitat humana. Cent vegades que fos ministre de la Guerra faria el mateix que he fet amb un general que se sublevés. Aniria a la presó, però no atacaria la seva vida. ¿Quin seria ara l'estat del país si s'hagués afusellat a Sanjurjo? Sempre el mateix. No saber governar només que amb la sang davant dels ulls. Jo això no ho faré mai. Amb mi que no hi comptin. Les victòries tacades de sang no són victòries.

—De totes maneres, potser es diu que la República ha estat en excés generosa...

—Més val caure per excés de generositat que no pas per inclemència. Jo he dit i torno a repetir que sóc home d'un país civilitzat, però que no soc home de tribu. Tinc el sentit just del principi d'autoritat. El que no crec és que per mantenir el principi d'autoritat s'hagi de fer amb sevícia i crueltat. Jo no sóc pas una bèstia. Sóc un governant.

—I vos veieu acabada la cosa republicana?

—Jo per ara crec que sí. Al partit republicà de centre, de dreta o d'esquerra li està destinat dintre la mecànica política el mateix joc que pot tenir el partit liberal anglès en la mecànica del Parlament de Westminster. La gent ha tret la moda de les coses extremes i s'estima més decantar-se per una extrema dretra o per una extrema esquerra. Potser un dia o altre se'n penediran. Ara sembla que està de moda.

—De totes maneres, senyor Azaña, encara que vos no volgueu adonar-vos-en, sou avui l'home de la situació...

—Jo?

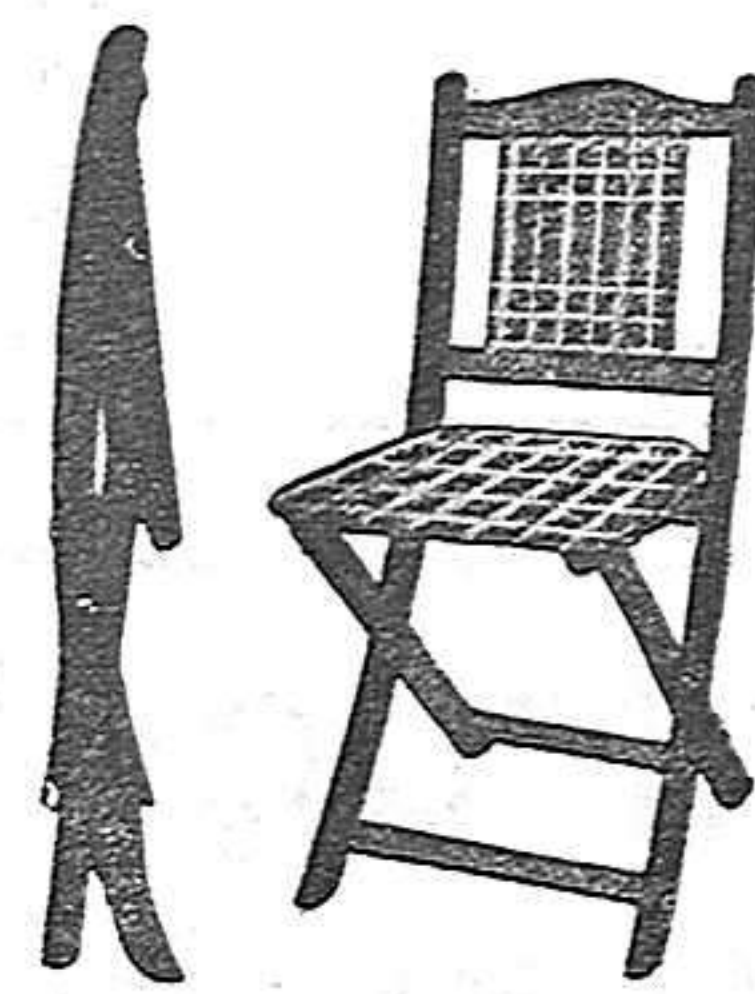
—Sí, vos.

—I com?

—Els partits republicans d'esquerra han fallat perquè han estat desunits i els ha mancat l'home i les bases fonamentals. Hi ha hagut massa capelletes, massa directoris, massa

Fusteria Mecànica de JOSEP JUBERT

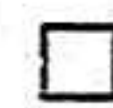
GARCIA HERNANDEZ, 21 i 25 — SANT JOAN DE PALAMÓS

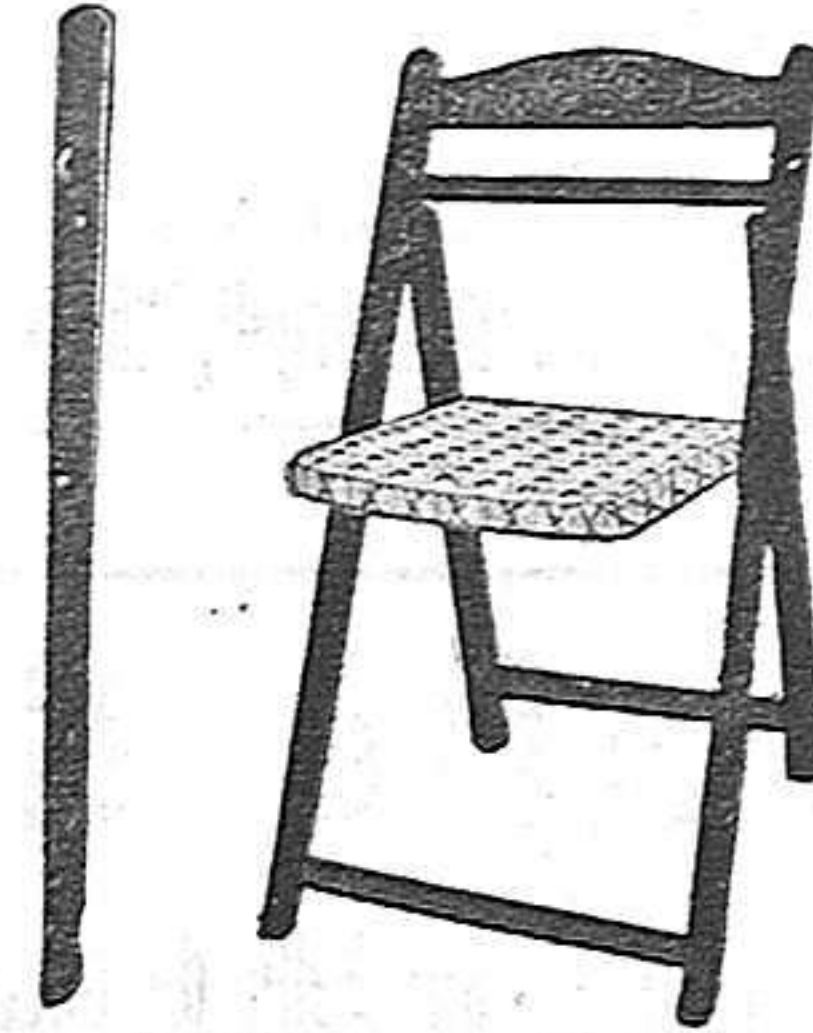
Tancat

Obert

Especialitat
en la
construcció de
seients propis
per a bars
i restaurants

Preus
reduït

Tancat

Obert

banderetes. No es comprèn com era possible que el radical-socialisme es mantingués en tres branques diferents (I. R. S., P. R. R. S., P. R. R. S. I.), que els federals estiguessin dividits en dues parts (Franchy Roca-Barriero) i que encara hi hagués el partit d'«Acción Republicana», el de la O. R. G. A., els republicans d'esquerra independents, etc., etc. Es precis recollir tot això, les masses, els homes de segon rengle i constituir un gran partit polític de republicans d'esquerra que doni una batalla, que faci la tasca que han fet els agraris fins ara, que es creï l'òrgan d'opinió necessari.

—Potser que tingueu raó, però el que és per ara no penso fer res».

Parla de la seva obra com a governant i com a demòcrata. I expressa:

«—Tinc la consciència neta d'haver actuat com ha d'actuar un polític republicà, demòcrata i parlamentari. D'haver actuat d'una altra manera podria haver estat una altra cosa, però no pas un demòcrata i un parlamentari. Si el país ha cregut que aquesta no era una manera de governar, ja veurem el que dirà ara quan sigui governat d'una altra manera. Jo he volgut creure en la majoria d'edat del país, si no ha estat així no és culpa meua. La pena més profunda era dir la lliçó del resultat electoral; no és pas l'amargura que pot produir una derrota, sempre sensible, sinó que el país no té el sentit de la continuïtat que cal tenir per a fer coses. Sembla que una cosa que dura sis mesos seguits fatiga l'espectador polític: —Uix! Que pesats! Encara són al poder!— I bé, que es canviï cada tres mesos el Govern, que hi hagi, eleccions cada dos per tres, i ja veuran on anirà a parar el país. Qui se'n ressentirà d'això serà el poble espanyol.

—¿Creieu que duraran gaire aquestes Corts?

—No crec pas que durin el que han durat les Constituents.

—Voleu dir?

—D'ací a poc serà de moda jugar a revolucionaris un altra poc.

—¿Creieu en el perill d'una restauració?

—Momentàniament, no. Ens in-

teressa molt més liquidar el fet esquerrista de la República que no pas plantejar qüestions transcendents. Problemes d'altre ordre que poden perjudicar la finalitat establerta en les converses preelectorals.

—¿Què opineu que pot venir ara?

—Possible que vingui un Govern Lerroux.

—Amb agraris?

—Amb agraris o sense és igual. L'esperit serà el mateix».

La política autonomista que informava el caràcter de la República en el seu període constituent li suggereix aquest comentari:

«—Anireu al Parlament?

—Des del primer dia.

—¿Creieu en la possibilitat d'una escissió dintre del partit radical?

—La crec com vos i com molta gent. Dintre del partit radical hi ha uns elements d'esquerra que no podran ajuntar-se mai amb les dretes, diguem-ne agràries, d'«Acción Popular» o com es diguin. Potser qui sap si el grup de republicans que anirà al Parlament sortirà més augmentat i més cohesionat quan es tanquin les Corts.

—Ho creieu així?

—Jo així ho espero.

—¿Creieu vos que l'Estatut basco-navarrès trobarà facilitats en aquestes Corts, donat que l'esperit d'aquell Estatut és una cosa de dretes i la major part de la Cambra és dretista?

—No. Crec que l'Estatut basc trobarà totes les dificultats necessàries, perquè la major part dels diputats agraris tenen una idea monàrquica i, per tant, unitària i centralista. L'home representatiu del triomf és Royo Villanova, i no crec pas que Royo Villanova sigui partidari de cap mena d'Estatut regional, ni que doni cap mena de facilitat per a l'aprovació d'un reconeixement històric semblant. L'única Cambra que podia fer-ho era la Constituent que ha estat dissolta.

—Ha estat una llàstima...

—Molts dels que demanaven la seva dissolució i que creien que en unes Corts ordinàries trobarien més camp per a les seves activitats ja s'hauran adonat que no ha estat la cosa tal com es pensaven tenir-la plantejada.»

L'adecentament dels costums públics que era norma i interès de la República constituent ha sofert una contracció en aquestes eleccions.

Azaña ho censura amb els termes categòrics i aspres que veureu:

—«Fins ara —ha dit Manuel Azaña —la República havia posat en pràctica la decència com a norma electoral. Havia prohibit terminantment a les seves autoritats superiors i inferiors la intervenció de cap mena en matèria electoral. L'elector era lliure d'escollir el que millor li semblés. Ara l'elector ha tornat a trobar davant d'ell la coacció de l'amo que l'amenaçava amb negar-li el pa; de l'autoritat que l'amenaçava cohibir-lo. Les actes no arriben amb aquella pulcritud que han d'arribar per a poder-se dir representant del país. Si jo hagués estat president del Consell de ministres i sota el meu govern haguessin passat les coses que ara es veuran a les primeres sessions del Congrés en discutir-se la validesa de les actes, m'avergonyiria de mi mateix. Jo no vull pas creure, evidentment, que els ministres en saben res. Molts d'ells no han sortit, la qual cosa vol dir que no han emprat recursos que podien per a guanyar, però vull dir que s'ha tolerat la coacció davant de certa gent i això no és republicà.

—Això sí que no és republicà.

—Republicà en aquest cas hauria estat actuar ben dignament prohibint que els vells ressorts caciquils tornessin a emprar-se amb l'afició i intensitat com ara s'ha fet.

* * *

—Creieu que la lluita social pot desplaçar la lluita política?

—Ah, no ho sé. Jo no soc socialista. Ja he dit sempre que no soc socialista. Si ho fos no m'entretindria pas a mantenir una organització, un partit. Jo sóc demòcrata, liberal, parlamentari, etc. I he tingut els socialistes al meu costat perquè he considerat, ho he dit i ho torno a repetir que era molt més interessant per a la República, o sigui el conjunt de societats que els socialistes focin dintre de la governació de l'Estat que no pas fora. I per això considerava govern nacional el meu perquè hi eren representades totes les classes socials. És més, gràcies a la intervenció directa en la governació de l'Estat, per part dels socialistes, molts conflictes socials s'han pogut evitar...

—Molts creuen que la lluita de classes comença ara...

—Ha començat en dividir als pobles en cantelluts sectors polítics. És a dir, en replegar-se les forces polítiques en obrers i propietaris. D'haver-se mantingut la coalició electoral de 1931 o una part d'aquella, la lluita a les circumscripcions no hauria estat feta a base de lluitar obrers contra burgesos, que ha estat el gran error. La democràcia burgesa encara tenia molt per fer en aquest país. No haver-ho vist així és perillós, tant perillós com ho ha estat a Alemanya».

Imp. C. Barnés, Palamós. Telèf. 100

Taxis Villosa

Fermí Galàn (ex Creu), 17 Tel. 80
Sant Feliu de Guíxols